Myria in actie

© Christian-Michel Joiris

© Belga

© Parlement francophone bruxellois

© Christian-Michel Joiris

© Pag-Asa

1. Institutionele situatie

Myria, het Federaal Migratiecentrum, heet voluit het Federaal Centrum voor de **analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel**. Myria is officieel opgericht op 15 maart 2014 als rechtsopvolger van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding. Het behartigt zijn drie wettelijke opdrachten binnen een federaal kader en doet dat in zijn hoedanigheid van onafhankelijke openbare instelling. Myria is door België ook aangesteld als onafhankelijk nationaal rapporteur mensenhandel.

Bij een meer uitgebreide voorstelling van Myria's wettelijke opdrachten horen ook de strijd tegen mensensmokkel, een specifieke waakzaamheidsopdracht ten aanzien van personen in detentie evenals de mogelijkheid om in rechte op te treden voor werknemers zonder papieren wiens loon door de werkgever is achtergehouden. Myria werd door de federale overheid ook belast met de opdracht om maatregelen te monitoren die het vrij verkeer van werknemers ten goede dienen te komen.

Myria bestond in 2019 uit een team van gemiddeld 15 voltijdse equivalenten, goed voor 24 personen die in de loop van het jaar voor Myria hebben gewerkt. Het kende in 2019 een beperkt personeelsverloop: twee medewerkers gingen bij een andere werkgever een nieuwe uitdaging aan en werden nog in de loop van 2019 of begin 2020 vervangen.

Directeur François De Smet deelde op 18 februari aan de raad van bestuur van Myria zijn voornemen mee om zich verkiesbaar te stellen bij de federale verkiezingen van 26 mei 2019. De raad van bestuur besliste daarop om de samenwerking stop te zetten. Myria dankt François De Smet voor zijn gedrevenheid en voor zijn leiderschap.

De raad van bestuur stelde Koen Dewulf, destijds de adjunct van de directeur, aan om vanaf 20 maart de functie van dienstdoend directeur te vervullen. De raad startte toen ook de procedure op, conform het KB van 29 juli 2014 tot vaststelling van het organiek statuut van het Federaal Migratiecentrum, om een nieuwe directeur aan te stellen. Tijdens een bijzondere raad van bestuur op 18 november 2019 werd beslist om aan Koen Dewulf met ingang van 1 december 2019 een zesjarig mandaat toe te vertrouwen als directeur van Myria.

De raad van bestuur van Myria bestaat uit tien leden die zijn aangewezen door het federale parlement. De raad zet de algemene beleidslijnen uit, sluit de rekeningen af, bepaalt het communicatiebeleid en beslist om zich al dan niet burgerlijke partij te stellen in zaken rond mensenhandel of mensensmokkel. De raad stelt ook de directeur aan volgens de hierboven beschreven procedure.

De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse werking en voor de budgettering, voor de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur en voor de voorbereiding van de aanbevelingen.

Leden van de raad van bestuur van het Federaal Migratiecentrum op 31 december 2019

Nederlandstalige effectieve leden	Nederlandstalige plaatsvervangende leden
Mevr. Shaireen Aftab	Mevr. Caroline Deiteren
Dhr. Yves Aerts	Dhr. Jan Theunis
Mevr. Els Schelfhout	Mevr. Jacqueline Goegebeur
Dhr. Herman Van Goethem	Dhr. Bernard Hubeau
Dhr. Jogchum Vrielink	Dhr. Selahattin Koçak
Franstalige effectieve leden	**Franstalige plaatsvervangende leden**
Dhr. Louis-Léon Christians	Dhr. Daniel Soudant
Mevr. Sotieta Ngo	Mevr. Christine Kulakowski
Mevr. Christine Nina Niyonsavye	Mevr. Claire Godding
Mevr. Bernadette Renauld	Dhr. Patrick Wautelet
Dhr. Thierry Delaval	Mevr. Maïté De Rue*

* Ontslag aanvaard op 16 april 2019.

2. Rekeningen en financiële toestand

In 2019 boekte Myria een **overschot van 537.210,40 euro**. In 2018 bedroeg dat 46.028,95 euro. Het bijzonder 'goede' resultaat van 2019 verdient enige nuancering. De keuze voor een rationeel en zuinig beheer van de middelen en voor belangrijke besparingen (op studies en communicatiecampagnes) werd voortgezet. Myria werd in de loop van 2019 ook grotendeels geleid door een dienstdoend directeur. De investeringen die in het actieplan 2019 waren vooropgesteld werden wel voorbereid.

Balans op 31 december 2019 (x €1.000)			
Activa	**2.425**	**Passiva**	**2.425**
Materiële vaste activa	**20**	**Eigen middelen**	**1.641**
		Startkapitaal	835
		Sociaal passief fonds	123
		Gecumuleerd resultaat	683
		Voorzieningen	**17**
Vlottende activa	**2.405**	**Schulden**	**767**
Vorderingen	550	Leveranciers	91
Financiële activa	0	Schulden aan de sociale zekerheid	113
Geldbeleggingen	0	Overige schulden	563
Liquide middelen	1.846		
Overlopende	9		

Resultatenrekening 01.01.2019 - 31.12.2019 (x € 1.000)			
Opbrengsten	**2.220**	**Kosten**	**1.683**
Subsidies	2.017	Projectkosten	227
Projectopbrengsten	178	Werkingskosten	384
Diverse opbrengsten	25	Personeelskosten	1.039
		Afschrijvingen	32
		Resultaat 2019	**537.210**

3. Strategisch driejarenplan 2019-2021

Het was de wil van de wetgever om een onafhankelijk orgaan op te richten dat de grondrechten van vreemdelingen beschermt, de uitbuiting van personen bestrijdt — in het bijzonder in het kader van mensenhandel — en de kennis inzake migratiestromen vergroot.

Myria is een onafhankelijke mensenrechteninstelling die — samen met andere actoren in België — een bijdrage levert aan de opbouw van een nationaal mensenrechtenmechanisme in de zin van de Principes van Parijs. Ook vervult Myria de wettelijke opdracht van onafhankelijk rapporteur mensenhandel. Het is tot slot een expertisecentrum op het vlak van migratie en migratiestromen.

Myria ging in 2019 van start met de uitrol van zijn driejaarlijkse strategisch plan 2019-2021 en van het daarin geïntegreerde actieplan 2019. Dat kwam mee tot stand na een bevraging van externe partners, waarvan de resultaten intern zijn voorgesteld en waarmee het voltallige team

aan de slag is gegaan. Het plan geeft concreet vorm aan Myria's wettelijke opdrachten en bevoegdheden.

De uitgangspunten waren de volgende:

- Alle wettelijke opdrachten uitvoeren
- Een hoog niveau van deskundigheid aanhouden
- Aan de verwachtingen van de stakeholders beantwoorden
- De individuele ondersteuning als prioriteit behouden
- Informatie verstrekken aan het brede publiek

Het huidige strategisch plan 2019-2021 zet **eerst en vooral nog sterker in op drie strategische prioriteiten uit de voorafgaande periode**:

- Myria op de kaart zetten door de kwaliteit van zijn publicaties en door een geijkt aanbod van publicaties;
- Het *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel* publiceren dat een evaluatierapport vormt waarin het beleid in de strijd tegen mensenhandel en -smokkel wordt gewikt en gewogen en waarin aanbevelingen worden geformuleerd die richtinggevend zijn voor het beleid;
- Onderzoek naar en kennis van migratiestromen stimuleren, met speciale aandacht voor de mogelijkheden qua monitoring die worden geboden door de koppeling van databases.

Het strategisch plan 2019-2021 schuift in totaal **9 strategische prioriteiten naar voren**:

1. Duurzame verankering van de instelling
2. De realisatie van de publicaties rationaliseren
3. Het beleidswerk optimaliseren
4. Bijstand aan personen als prioriteit behouden
5. Het juridische werk vaker gebruiken en opwaarderen
6. Myria's rol als platform verder uitbouwen
7. De communicatie optimaliseren en zich meer openstellen voor het brede publiek
8. Specifiek werken rond transitmigratie
9. De werking op het vlak van economische migratie en vrij verkeer verder uitbouwen

De raad van bestuur van Myria heeft het strategisch driejarenplan op 29 januari 2019 goedgekeurd.

4. Bijstand aan personen

Nog meer investeren in de bijstand aan personen is één van de strategische doelstellingen van Myria voor de periode 2019-2021. Bijstand aan personen is een wettelijke opdracht van Myria en deze dienstverlening vormt het hart van zijn werking. Zowel vreemdelingen als Belgen kunnen terecht bij Myria's juridische permanentie met vragen over hun verblijfsprocedure en over hun rechten of deze van hun gezinsleden. Die consultaties gebeuren tijdens een bezoek — op afspraak —, per mail of via de telefoon.

Naast de algemene telefonische permanentie twee keer per week, is er een specifieke detentiepermanentie waar mensen in detentie of hun familieleden elke werkdag bij terechtkunnen met hun vragen. Daarbovenop is er een wekelijkse permanentie specifiek voor vragen rond gezinshereniging voor personen met een internationale beschermingsstatus.

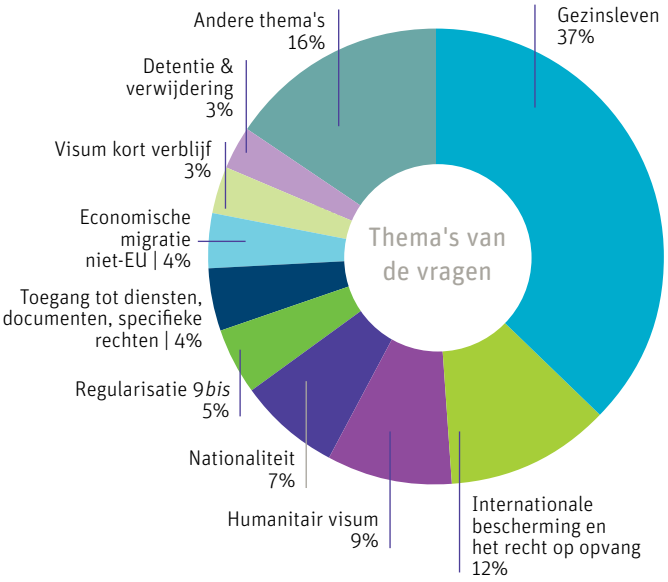
In de loop van 2019 werden acht personen geheel (drie) of gedeeltelijk (vijf) ingezet voor deze opdracht. Zij komen wekelijks samen voor een bespreking van de dossiers en voor overleg met het oog op een meer structurele aanpak van bepaalde lacunes, knelpunten of probleemsituaties. De drie werknemers die zich volledig toespitsen op die individuele en structurele dossier ontmoeten ook maandelijks medewerkers van andere organisaties die gelijkaardige opdrachten vervullen — zoals het Agentschap voor Integratie en Inburgering en enkele ngo's — voor intervisie. In 2019 zijn er rond structurele dossiers alvast nog meer synergiën gezocht. Ervaringen en vaststellingen tijdens het vervullen van deze opdrachten worden daarnaast ook geanalyseerd en beschreven met het oog op het *Jaarverslag Migratie in cijfers en in rechten* en met het oog op de adviezen die Myria uitwerkt ten behoeve van onder meer het parlement.

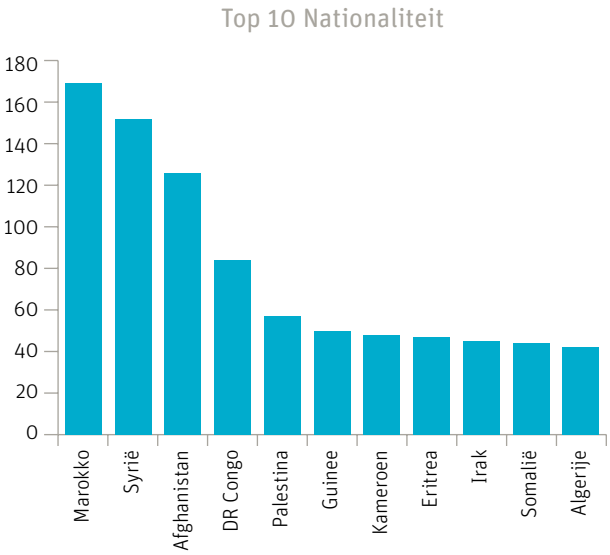
2.077 vragen in 2019

Dit zijn zowel vragen om informatie als vragen om advies. Het waren er in 2019 een tweehonderdtal meer dan in 2018. Van deze 2.077 voorgelegde vragen hebben er 699 (34%) een tussenkomst gevergd.

Iemand kan zich door de jaren heen verschillende keren tot Myria wenden om zijn of haar situatie aan te kaarten. Zo ontving Myria in 2019 321 vragen van mensen die eerder al bij het Federaal Migratiecentrum hadden aangeklopt. 1.756 vragen kwamen van mensen die voor het eerst contact opnamen.

Van alle vragen hadden er 425 betrekking op de specifieke voorwaarden inzake gezinshereniging met personen die internationale bescherming genieten in het kader van de samenwerking met het UNHCR. Verderop in dit verslag, in het deel rond internationale samenwerking, staat een meer uitgebreide analyse van de adviesverlening en de bijstand voor deze doelgroep.

De begunstigden/belanghebbenden

Het aantal voorgelegde vragen loopt niet gelijk met het aantal begunstigden. Een begunstigde kan op een bepaald ogenblik verschillende vragen voorleggen maar ook verschillende jaren na elkaar een beroep doen op Myria.

In 2019 waren er 1.999 begunstigden. Mannen vormden de meerderheid (59%) onder hen.

De personen die in 2019 aanklopten bij Myria waren hoofdzakelijk derdelanders (95%). Net zoals in 2018 is er een duidelijk verband met de voornaamste herkomstnationaliteiten van aanvragers van internationale bescherming (Syriërs, Afghanen, Palestijnen, Guineeërs, Eritreeërs, Irakezen en Somaliërs). Naast deze herkomstnationaliteiten is er één enkele nationaliteit die erboven uit steekt wat het aantal vragen betreft, namelijk de Marokkanen. Zij worden gevolgd door de Syriërs en de Afghanen.

5% van de begunstigden is Belg (van wie een aantal de Belgische nationaliteit heeft verkregen) of EU-burger. Bij die laatsten gaat het vooral om Roemenen, Spanjaarden en Nederlanders.

5. Myria naar de rechtbank in dossiers van mensenhandel of mensensmokkel

Myria naar de rechtbank — 2019

Elk jaar stelt Myria zich burgerlijke partij in dossiers van mensenhandel of mensensmokkel. Het is daarvoor bevoegd op grond van de organieke wet, die het uitdrukkelijk de toestemming geeft op te treden op basis van de wet van 13 april 1995 houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de mensensmokkel. In dit punt volgt een overzicht van de dossiers die het afgelopen jaar zijn geopend en van de dossiers die tijdens diezelfde periode zijn afgesloten.

Myria stelt zich burgerlijke partij op basis van selectie- en opportuniteitscriteria die in het driejarenplan en in het operationeel plan zijn vastgelegd. Wanneer Myria zich burgerlijke partij stelt, is het volledig onafhankelijk. Het koninklijk besluit dat Myria de rol van rapporteur toekent noemt de burgerlijke partijstelling expliciet als een bron van expertise voor zijn rol als onafhankelijk rapporteur inzake mensenhandel. Als leidraad bij die keuzes worden de volgende criteria gehanteerd: het symptomatische karakter van de zaak, met name in het

kader van de rapporteringsopdracht van Myria, het belang van de verhoopte rechtspraak en de noodzaak van de rechtsvordering (ter ondersteuning van de slachtoffers bijvoorbeeld).

Eind 2019 waren nog een twintigtal dossiers inzake mensenhandel en mensensmokkel hangende.

Nieuwe dossiers in 2019

In 2019 heeft Myria zich burgerlijke partij gesteld in twee nieuwe dossiers: één inzake mensenhandel en één inzake mensensmokkel.

Mensenhandel — seksuele uitbuiting (Brussel)

In het dossier mensenhandel waarin Myria zich in 2019 burgerlijke partij stelde, ging het om de seksuele uitbuiting van Nigeriaanse vrouwen in Brussel. In 2017 werd een Nigeriaans mensenhandelnetwerk ontmanteld dat actief was in de prostitutiewijk bij het Noordstation. Twaalf slachtoffers konden worden opgespoord. Drie slachtoffers kregen het slachtofferstatuut nadat ze verklaringen hadden afgelegd. In 2018 werd één slachtoffer vermoord maar deze feiten hielden blijkbaar geen verband met het Nigeriaanse netwerk, wel met haar werk als prostituee.

De jonge vrouwen arriveerden via de gevaarlijke Libische route in Europa, nadat ze een voodoo-ceremonie hadden ondergaan. Ze werden vervolgens gedwongen zich te prostitueren om hun vermeende schuld van 45.000 euro af te lossen.

Mensensmokkel

Het dossier van mensensmokkel werd geopend in Gent (Dendermonde). Het ging om feiten gepleegd door een Eritrees smokkelnetwerk in 2018 en in 2019 op een snelwegparking in Kruibeke richting de Belgische kust.

In 2018 ging heel wat informatie de ronde over een netwerk dat op deze specifieke parking actief was. De voornaamste verdachten konden worden geïdentificeerd en de slachtoffers konden worden bevrijd uit een koelwagen die op weg was naar het Verenigd Koninkrijk.

Deze zaak — waartegen beroep werd aangetekend — werd op 25 februari 2020 door de correctionele rechtbank van Dendermonde behandeld. Dit vonnis komt aan bod in het hoofdstuk Rechtspraak van vorige edities van het *Jaarlijks evaluatieverslag Mensenhandel en mensensmokkel*.

In 2019 afgesloten dossiers

In 2019 is in zes dossiers een definitieve rechterlijke uitspraak gevallen: één dossier van seksuele uitbuiting, drie dossiers van economische uitbuiting en twee dossiers van mensenhandel.

Seksuele uitbuiting

Het afgesloten dossier van seksuele uitbuiting betrof een bijzonder goed georganiseerd Nigeriaans netwerk waarin een bekende Nigeriaanse prostituee zo'n vijftien Nigeriaanse meisjes, van wie sommigen minderjarig waren, in de prostitutie uitbuitte. De organisatie stond in voor het vervoer van deze meisjes vanuit Nigeria en voor de uitbuiting van de jonge vrouwen in de Brusselse prostitutiebuurt.

De meisjes werden vaak gelokt met valse beloftes, bijvoorbeeld rond studies. De slachtoffers werden via de Libische route illegaal van Nigeria naar Italië gesmokkeld. Van daaruit ging het dan naar België. Vervolgens moesten ze hun reisschuld van zo'n 35.000 euro terugbetalen. De meisjes en hun familie werden onder druk gezet en werden bedreigd met behulp van voodoo-rituelen.

Elf beklaagden verschenen in eerste aanleg voor de Nederlandstalige correctionele rechtbank in Brussel. Verschillende beklaagden verschenen ook voor het ter beschikking stellen van kamers met het oog op prostitutie en voor betrokkenheid bij een criminele organisatie. In een vonnis van 31 mei 2018 werden zij veroordeeld tot zware gevangenisstraffen van twee tot veertien jaar en tot geldboetes. Grote sommen geld, evenals de '*carrées*' van de gebouwen waar de prostitutie plaatsvond werden verbeurdverklaard.

In een arrest van 3 april 2019 heeft het hof van beroep van Brussel het vonnis, met een aantal wijzigingen, bevestigd.

Deze zaak kwam aan bod in het hoofdstuk Rechtspraak in vorige edities van het *Jaarlijks evaluatieverslag Mensenhandel en mensensmokkel*.[1]

Economische uitbuiting

Drie dossiers inzake economische uitbuiting werden afgesloten in verschillende sectoren zoals de pluimveehouderij en de schoonmaaksector, maar ook in een palettenfabriek.

1 Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig, in hoogste nood*, pp. 107-108 en *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019, Slagkracht voor slachtoffers*, pp. 116-118.

Een **eerste zaak** betrof verschillende beklaagden die Bulgaren in de **pluimveehouderijsector** hadden uitgebuit. Dat kwam aan het licht na een multidisciplinaire controle in Belgische pluimveebedrijven. De pluimveehouderij in kwestie stelde een veertigtal Bulgaren tewerk, vaak illegaal. De zaakvoerders hadden ook verschillende constructies opgezet, waaronder statuten van schijnzelfstandigen en fictieve detacheringen. Via bedrijven probeerden ze de schijn van rechtmatigheid hoog te houden. De arbeiders, die huur moesten betalen, waren gehuisvest in een woning die later door de woninginspectie onbewoonbaar werd verklaard.

De correctionele rechtbank van Turnhout achtte op 20 december 2017 de tenlastelegging mensenhandel met het oog op economische uitbuiting (werk in omstandigheden in strijd met de menselijke waardigheid) bewezen voor de zeven beklaagden.

Een van de veroordeelden tekende beroep aan. In een arrest van 13 november 2019 sprak het hof van beroep van Antwerpen hem vrij voor mensenhandel.

Het vonnis kwam aan bod in het hoofdstuk Rechtspraak van een vorig jaarverslag.[2] Het arrest wordt behandeld in het hoofdstuk Rechtspraak van het jaarverslag mensenhandel editie 2020.

Een **tweede dossier** betrof feiten van economische uitbuiting in een **palettenfabriek**, waar paletten werden hersteld voor rekening van andere bedrijven. Het bedrijf schakelde daartoe onderaannemers in die gedetacheerde Poolse, Bulgaarse en Roemeense werknemers rekruteerden. Bij deze onderaannemers ging het om Poolse en Bulgaarse bedrijven. Een van deze bedrijven bleek een postbusbedrijf zonder noemenswaardige activiteiten in Bulgarije te zijn, dat uitsluitend was opgericht om de Belgische verplichtingen inzake sociale zekerheid en arbeidsrecht te omzeilen. De arbeiders werden met beloftes rond aantrekkelijke lonen naar België gelokt. In werkelijkheid verdienden ze maar tussen 400 en 600 euro per maand, afhankelijk van het aantal gerepareerde paletten, wat neerkwam op 3 euro per uur. Ook de huur werd van hun loon afgetrokken. De arbeiders klopten heel veel uren in erbarmelijke omstandigheden en zonder beschermingskledij. Ze waren in bijzonder slechte omstandigheden gehuisvest.

Op 18 januari 2017 veroordeelde de correctionele rechtbank van Turnhout de beklaagden in eerste aanleg voor mensenhandel. In beroep sprak het hof van beroep te Antwerpen in een arrest van 24 januari 2019 één van de beklaagden vrij voor de tenlastelegging mensenhandel.

Deze zaak kwam aan bod in het hoofdstuk Rechtspraak in vorige edities van het *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel*.[3]

In het **derde dossier** ten slotte ging het om een grote zaak in de **schoonmaaksector**, meer bepaald activiteiten in onderaanneming voor een bekende fastfoodketen. Niet minder dan twintig beklaagden (zaakvoerders en schoonmaakbedrijven, franchisenemers van het fastfoodbedrijf en het moederbedrijf) werden in eerste aanleg voor tal van tenlasteleggingen vervolgd, onder andere voor mensenhandel. In een vonnis van 25 mei 2016 had de Franstalige correctionele rechtbank van Brussel de zaakvoerders (in rechte of in feite) van die schoonmaakbedrijven aansprakelijk gesteld. Een aantal werknemers verbleef hier in bijzonder precaire omstandigheden, waardoor het ging om uitbuiting in omstandigheden die in strijd waren met de menselijke waardigheid.

Een van de zaakvoerders, die onder meer voor mensenhandel werd veroordeeld, tekende tegen zijn veroordeling beroep aan. Het hof van beroep van Brussel heeft in een arrest van 4 maart 2019 bij verstek de tegen hem in eerste aanleg uitgesproken veroordelingen bevestigd.

Deze zaak kwam aan bod in het hoofdstuk Rechtspraak in vorige edities van het *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel*.[4]

Mensensmokkel

Twee dossiers inzake mensensmokkel werden in 2019 afgesloten.

Het **eerste dossier** dat in Leuven behandeld werd, betrof een **Iraaks-Koerdische bende** die migranten zonder papieren tegen grote sommen geld naar het Verenigd Koninkrijk smokkelde. Het is de voortzetting van een dossier dat eerder in Brussel was behandeld. Elf beklaagden werden vervolgd. De meesten onder hen werden op 14 juni 2016 veroordeeld door de correctionele rechtbank van Leuven. Op 3 december 2019 heeft het hof van beroep van Brussel het vonnis grotendeels bevestigd.

2 Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig, in hoogste nood*, pp. 119-120.

3 Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2017, Online*, p. 116 en *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019, Slagkracht voor slachtoffers*, pp. 123-124.

4 Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2016, Bedelaars in de handen van mensenhandelaars*, pp. 153-154 en *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019, Slagkracht voor slachtoffers*, pp. 123-124.

Het tweede dossier betrof een Syrisch smokkelnetwerk waarbij sprake was van 25 beklaagden. Zij vervoerden slachtoffers uit Syrië, Eritrea, Soedan, Ethiopië en Afghanistan illegaal naar het Verenigd Koninkrijk, vooral in koelwagens. Ze waren hoofdzakelijk actief op parkings langs de E40. In geval van niet-betaling bedreigden de smokkelaars de slachtoffers en hun familie met geweld. Ze gebruikten ook effectief geweld. Jonge kinderen werden eveneens gesmokkeld. De correctionele rechtbank van Dendermonde veroordeelde de beklaagden op 3 november 2017 in eerste aanleg tot zware straffen.

Veertien veroordeelden tekenden beroep aan. Een van de beklaagden werd vrijgesproken. Het ging om de chauffeur die de andere beklaagden regelmatig naar de parkings bracht. In zijn arrest van 17 december 2018 oordeelde het hof van beroep van Gent dat het niet bewezen was dat deze persoon op de hoogte was van de activiteiten op het vlak van mensensmokkel van de andere beklaagden. Voor die andere beklaagden volgde het hof de eerste rechter maar werden de gevangenisstraffen deels herleid.

Deze zaak kwam aan bod in het hoofdstuk Rechtspraak in vorige Jaarverslagen Mensenhandel en mensensmokkel.[5]

6. Analyse en onderzoeken

Analyseren en rapporteren van migratiestromen

Informeren over de aard en over de omvang van migratiestromen is een van Myria's drie wettelijke opdrachten. En dat is zonder meer een uitdagende opdracht. Migratiestromen en het migratiebeleid beïnvloeden elkaar immers én ze vergen een heel specifieke expertise. Bovendien is hiervoor een verregaande samenwerking nodig met tal van actoren, enerzijds met de operationele actoren en agentschappen die belast zijn met het migratiebeleid, anderzijds met de overheden die instaan voor het aanleveren, analyseren en valideren van data.

Wettelijk is het bepaald dat de bevoegde ministers en staatssecretarissen Myria de informatie ter beschikking stellen die vereist is voor het uitvoeren van zijn opdrachten.

Tal van overheden en actoren werkten daartoe actief samen met Myria:

- In de eerste plaats de Dienst Vreemdelingenzaken, de FOD Buitenlandse Zaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Fedasil, de Dienst Voogdij en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen;
- De FOD WASO, de RSZ, in het bijzonder Limosa, en de regionale overheden belast met de afgifte van de toelatingen om arbeid te verrichten of om een zelfstandige beroepsactiviteit uit te oefenen;
- Statbel, de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, het Rijksregister en het Federaal Planbureau;
- De actoren in de strijd tegen mensenhandel: de Federale Politie (met informatie uit de Algemene Nationale Gegevensbank), de RSZ-inspectiedienst (Themadirectie mensenhandel, ECOSOC-teams), het College van Procureurs-Generaal (met informatie over vervolgingen), de gespecialiseerde slachtoffercentra (Pag-Asa, Payoke, Sürya), de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid en opnieuw de Dienst Vreemdelingenzaken;
- Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum.

Myria komt op voor een beleid dat gebaseerd is op feitenkennis en dat de grondrechten respecteert. Wanneer dat mogelijk is, zal Myria er zorg voor dragen dat een doorgedreven analyse van data én van het beleid, de rechtspraak en de rechtsleer samen aan bod komen. Het is een blijvende uitdaging om dat beter, grondiger en volledi ger te doen.

Voor beleidsmakers maar ook voor geïnteresseerde burgers publiceert Myria traditioneel het *Jaarverslag Migratie in cijfers en in rechten*, zo ook in 2019. Zowel in de nota over humanitaire visa van 29 januari 2019 als in de Myriadoc *Een nieuw paradigma voor het Europese asielmodel?* — die tegelijk met het jaarverslag migratie werd voorgesteld op 9 juli 2019 — gaan beleidsanalyses wanneer mogelijk hand in hand met cijferanalyses. Hetzelfde geldt voor Myria's *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel*, waarin telkens het meest volledige overzicht geboden wordt van alle cijfers die Myria verzamelt bij — en met — de zes actoren die actief zijn in de strijd tegen mensenhandel.

Onderzoek stimuleren

In 2019 was Myria eveneens betrokken bij wetenschappelijk onderzoek, in het bijzonder bij een project van BELSPO (het agentschap dat instaat voor het federale wetenschapsbeleid), waarbij Myria subcontractor is en bij een rapport van EMN België, waarvan Myria de promotor was.

5 Myria, *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig, in hoogste nood*, pp. 129-130 en *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019, Slagkracht voor slachtoffers*, pp. 136-137.

Myria brengt al jaren op volgehouden wijze de cijfers rond internationale detachering onder de aandacht. Enerzijds wijst het daarbij op de evolutie en op de omvang van het fenomeen detachering, voornamelijk in het kader van het vrij verkeer van diensten. Myria werkt daarvoor samen met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, die Limosa beheert. Anderzijds vestigt het de aandacht op de interactie tussen detacheringen, die plaatsvinden in het kader van het vrij verkeer van diensten, en het vrij verkeer van personen van werknemers en zelfstandigen. De Universiteit Antwerpen (het Centrum voor Sociaal Beleid) integreerde een aantal hypotheses van Myria in een van de zes onderdelen van het onderzoeksproject dat IMMILAB heet, waarbij Myria optreedt als subcontractor. Dit onderzoeksproject wordt gerealiseerd in het kader van de BRAIN-oproep door BELSPO. In het *Jaarverslag Migratie in cijfers en in rechten 2019* staat een externe bijdrage van de Universiteit Antwerpen waarin met name de informatie geanalyseerd wordt over werknemers uit derde landen die naar België worden gedetacheerd in het kader van het vrij verkeer van diensten.

Myria was de promotor van de studie *Socio-demographic profile and socio-economic careers of people granted international protection in Belgium, 2001-2014*. Die studie werd uitgevoerd in opdracht van EMN België en gerealiseerd door Sarah Carpentier en Bruno Schoumaker namens het Centre de recherche en démographie (DEMO) van de UCLouvain. Het rapport werd uitgebracht op 9 juli 2019 (https://www.myria.be/nl/publicaties/socio-economische-trajecten-van-begunstigden-van-internationale-bescherming).

Voor het eerst wordt de socio-economische participatie van vluchtelingen tot tien jaar na hun erkenning in beeld gebracht, door de informatie van cohorten te kruisen met de gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Dat kaderde in de belangstelling die EMN toont voor de integratie van vluchtelingen en werd aanbesteed als een kwantitatieve aanvulling van een EMN-rapport uit 2016 over die thematiek. De onderzoeksmethodologie van dit rapport bouwde voort op het onderzoek *Careers* waarvan Myria ook de opdrachtgever werd en bevestigt een aantal vaststellingen van dit onderzoek. Na *Before & After*, het project ROUTE en de samenwerking met Unia voor de Socio-economische monitoring is dit het vijfde onderzoek in het kader van deze onderzoeksmethodiek. Het BELSPO-project IMMILAB dat hierboven wordt beschreven moet het zesde onderzoeksproject worden in die lijn.

Medewerkers van Myria brengen hun analyses en de expertise die ze opbouwen niet alleen naar voren in hun rapportages en in de gespecialiseerde cijferanalyses van de Myriatics maar ook in publicaties in samenwerking met andere organisaties. In het themanummer van september 2019 over Syriërs van het magazine *Imag* bundelde Myria-experte Sophie Vause de belangrijkste cijfers over de Syrische migratiestromen naar België. Samen met professor Schoumaker van DEMO werkte zij in 2019 ook aan een studie onder de titel *Demographic Profile of Syrians in Belgium* die in januari 2020 werd gepubliceerd.

Andere projecten met de academische wereld

Myria is ook bevoegd om informatie in te zamelen bij lokale overheden als dat nuttig is voor de uitvoering van zijn opdracht. Zo werd Myria belast met een gedeeltelijke monitoringopdracht over de manier waarop België het recht op vrij verkeer van personen voor zowel werknemers als hun familieleden garandeert en bevordert, met name op het vlak van de toegang tot arbeid, van tewerkstellingsvoorwaarden, sociale bescherming en fiscaliteit. In dat kader gaf Myria de opdracht aan een consortium van de University of Kent, de UGent en Fragomen om een grootschalig en diepgravend onderzoek uit te voeren naar de manier waarop de overheid in België zowel op federaal als op gemeentelijke niveau werknemers informeert en hoe de regelgeving werkt die van toepassing is op EU-burgers die naar België komen — al dan niet met hun gezinsleden — om er te werken. Een dertigtal gemeenten werden daarbij bevraagd in 2019. Myria volgde dit onderzoek nauw op in 2019. Het wordt in de loop van 2020 afgerond.

Op 18 januari 2019 organiseerde Myria, samen met de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique en *Le Soir* een grote conferentie over migratie. Die vond plaats in het Paleis der Academiën in Brussel. Een dag lang werden thema's zoals internationale bescherming en economische migratie aangesneden aan de hand van academische uiteenzettingen. Op de website van Myria staan alle presentaties. Onder voorzitterschap van emeritus professor Françoise Tulkens schetsten de commissaris-generaal voor de vluchtelingen Dirk Van den Bulck en de vertegenwoordiger van het UNHCR Vincent Cochetel hun visie op internationale bescherming naar aanleiding van de vraag "Kan een land zijn vluchtelingen uitkiezen?". Dezelfde vraag werd voorgelegd aan de professoren Sylvie Saroléa (UCLouvain) en Ellen Desmet (UGent). Onder het voorzitterschap van Mark Eyskens debatteerden 's namiddags de professoren Stijn Baert (UGent), François Gemenne (ULiège en Sorbonne) en Ive Marx (UAntwerpen) samen met twee demografen van het Federaal Planbureau, Nicole Fasquelle en Marie

Vandresse, en met professor François Héran van het Collège de France.

7. Myria en netwerken: op nationaal niveau

Myria is weliswaar een openbare instelling maar het oefent zijn opdrachten volkomen onafhankelijk uit. Het is de bedoeling dat de organisatie kan overleggen met alle stakeholders die betrokken zijn bij zijn opdrachten: overheidsinstanties, nationale en internationale instellingen, verenigingen, belangengroepen, politieke partijen, onderzoekscentra en burgers. Een groot deel van het werk rond statistieken en aanbevelingen is alleen mogelijk dankzij de contacten en de relaties die worden onderhouden met talrijke overheidsinstanties, in het bijzonder met de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Fedasil, de FOD Binnenlandse Zaken, de FOD Justitie, de FOD Buitenlandse Zaken, de FOD Werkgelegenheid, de Algemene Directie Statistiek, en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Federale regering

2019 was een jaar waarin de regering in lopende zaken was, omdat er niet langer een meerderheid was in het parlement nadat eind 2018 het VN-migratiepact werd aangenomen. Jean-Luc Bodson, de speciale gezant voor Asiel en Migratie, schreef een externe bijdrage over dat pact voor het *Jaarverslag Migratie in cijfers en in rechten 2019*. Myria — dat eerder geconsulteerd werd bij de totstandkoming van het pact — nam ook deel aan de workshop die door de gezant werd georganiseerd op 15 maart 2019: *Insights from whole-of-government responses to migration policies: Lessons learned and cross-cutting issues for the Belgian context*.

Naar aanleiding van de 'diplomatieke dagen', de contactdagen voor medewerkers op post in het buitenland, werd Myria op 21 oktober uitgenodigd om het woord te nemen over gezinshereniging voor begunstigden van internationale bescherming, en over de samenwerking van Myria met het UNHCR. Visa gezinshereniging voor gezinsleden van begunstigden van internationale bescherming vormen de sleutel tot bescherming en tot een normalisering van het familieleven voor vele mensen op de vlucht. Het is ook een bijzonder technische materie die twee experts van Myria toelichtten.

In 2019 volgde Myria nauwgezet de ontwikkelingen met het oog op de totstandkoming van een Federaal Mensenrechteninstituut. Myria werd geconsulteerd, maakte zijn kritische maar constructieve adviezen over en ging daarover samen met Unia en met de bevoegde kabinetten in gesprek.

Myria volgde op het federale beleidsniveau nog tal van specifieke problematieken en thema's op de voet, denk aan dringende medische hulp, nationaliteit, staatloosheid, het vrij verkeer van werknemers, transitmigratie en humanitaire visa.

Federaal parlement

Myria is sterk verankerd in het federale parlement, omdat de leden van zijn raad van bestuur door die assemblee zijn aangeduid. Dat proces moet de onafhankelijkheid van Myria garanderen. Alle parlementsleden ontvangen Myria's twee thematische jaarverslagen en zijn activiteitenverslag.

De Kamer van Volksvertegenwoordigers doet ook geregeld een beroep op de deskundigheid van Myria wanneer thema's worden behandeld die onder zijn wettelijke opdrachten vallen.

Zo werd Myria op 29 januari 2019 gehoord in de Kamercommissie Binnenlandse Zaken tijdens een hoorzitting over humanitaire visa die werd georganiseerd naar aanleiding van mogelijke fraude met dergelijke visa. Myria stelde het humanitaire visum als instrument niet in vraag maar pleitte voor meer transparantie. Het onderbouwde dat pleidooi met een beleidsanalyse en met een analyse van de cijfergegevens.

Op 4 maart leverde Myria opnieuw een advies ten behoeve van de Kamercommissie Binnenlandse Zaken, deze keer rond staatloosheid. Ook dat advies behelsde zowel een analyse van het wettelijke instrumentarium als een cijferanalyse.

Op 26 november werd Myria wederom uitgenodigd op een hoorzitting in de Kamercommissie Binnenlandse Zaken, in het kader van besprekingen over de wetgeving inzake gezinshereniging. De dienstdoend directeur en twee beleidsmedewerkers gaven een overzicht van de meest recente cijferontwikkelingen en de volgens Myria meest pertinente beleidsvraagstukken.

Myria's adviezen ten behoeve van de Kamer zijn allemaal beschikbaar op de website.

Het federale parlement, meer bepaald de Senaat, faciliteerde ook in 2019 de bijeenkomsten van **het Platform van mensenrechteninstellingen** waarin nagenoeg alle mensenrechteninstellingen van het land maandelijks bijeenkomen, conform een protocol dat werd afgesloten op 13 januari 2015. Myria maakte vanaf het begin deel uit van het platform, nam in 2019 actief deel aan alle bijeenkomsten en stelde er meerdere rapporten en studies voor: in maart zijn toen recentste *Myriadoc Terugkeer, detentie en verwijdering* en in november de "Focus op de problematiek van de bijstand aan slachtoffers van mensenhandel" zoals die was verschenen in het *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019*.

© Erik Duinslaeger

Conferentie "Voorbij terugkeer"

In het federale parlement vond in 2019 eveneens de conferentie "Voorbij terugkeer" plaats, die experten, politici, overheden en ngo's samenbracht om duurzame oplossingen te zoeken voor mensen in een irreguliere verblijfssituatie. Een experte van Myria ging er dieper in op hoe er kan worden gegarandeerd dat terugkeerprocedures met respect voor de grondrechten verlopen. Er werd gefocust op de evolutie van het aantal aanhoudingen, van het aantal personen in administratieve detentie, van de terugkeercijfers en de monitoring van die cijfers. Ook Myria's aanbevelingen werden onder de aandacht gebracht.

Op 17 oktober 2019 was Pag-Asa, het Brusselse gespecialiseerde centrum voor de begeleiding van slachtoffers van mensenhandel, te gast in de Senaat. Ter gelegenheid van zijn 25-jarige bestaan organiseerde het er een colloquium met zowel bijdragen van experten als getuigenissen. De dienstdoend directeur van Myria stelde de sleutelcijfers op het vlak van mensenhandel voor en maakte een balans op van de beeldvorming in België. Hij ging er dieper in op de discrepanties tussen nationale cijfers en de cijfers die Europees worden voorgesteld en pleitte voor een grondigere analyse van de cijfers over aanmeldingen van slachtoffers. De conferentie werd afgesloten door de minister van Justitie.

Unia

Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, is net als Myria een rechtsopvolger van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding. Die gemeenschappelijke verankering vertaalt zich eerst en vooral in het feit dat de leden van de raad van bestuur van Myria ook in de raad van bestuur van Unia zetelen. Ze blijkt ook uit de transversale organisatie van de ondersteunende diensten en uit specifieke vormen van samenwerking op een aantal domeinen. Tegelijk staan beide instellingen volstrekt op zichzelf en werken ze compleet onafhankelijk — ook van elkaar.

Naast de individuele en structurele dossiers rond discriminatie of ongelijke behandeling waarin op een *ad hoc* basis samengewerkt wordt, zijn er een aantal specifieke domeinen waarin meer structureel de krachten worden gebundeld. In de loop van 2019 leverde Myria een belangrijke bijdrage aan de vierde editie van het rapport dat de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en Unia voorbereidden met het oog op de publicatie van de Socio-economische monitoring 2019. Hierbij deelde Myria voornamelijk zijn expertise voor het luik Socio-economische monitoring op grond van verblijfsredenen. Met name de longitudinale analyse van de personen die nieuw waren ingeschreven in het Rijksregister in 2010 werd nu voor het eerst doorgevoerd tot 7 jaar na de afgifte van de eerste verblijfstitel. Daarnaast werden verblijfsredenen en de socio-economische positie gekoppeld. Myria wou daarmee een bijdrage leveren aan een migratiebeleid dat gebaseerd is op feitenkennis.

Myria deed ook een peerreview van het onderdeel van de Socio-economische monitoring over personen van Burundese, Congolese (DRC) en Rwandese origine.

Daarnaast voerde Myria ook de gedeeltelijke monitoringopdracht in het raam van de richtlijn 2014/54 inzake de bevordering van het recht op vrij verkeer van werknemers uit in nauwe samenwerking met Unia.

Samenwerking met Unia was er daarnaast voornamelijk in het kader van het platform van nationale mensenrechteninstelling en op internationaal niveau. Daarover meer in het volgende deel van dit activiteitenverslag.

Contactvergadering Internationale bescherming

Voor het vierde jaar op rij zette Myria de Contactvergaderingen Internationale bescherming voort, die voordien door het Belgisch Comité voor Hulp aan

Vluchtelingen (BCHV) werden georganiseerd. Tijdens die vergaderingen ontmoeten de asielinstanties en de organisaties die actief zijn op het gebied van internationale bescherming, opvang en vrijwillige terugkeer elkaar om in een geest van dialoog en hoffelijkheid informatie uit te wisselen. Ze worden geleid door medewerkers van Myria die ook de verslagen ervan opstellen en publiceren op de website.

Juridische werkgroep Agentschap Integratie en Inburgering

Myria neemt actief deel aan de driemaandelijkse juridische werkgroep georganiseerd door het Agentschap Integratie en Inburgering, een overleg- en uitwisselingsplatform waar verschillende actoren actief in het vreemdelingenrecht samenkomen. Op 13 september 2019 gaf een medewerker van Myria er een uiteenzetting over de toegang tot bankdiensten voor vreemdelingen.

Transitgroep

Myria speelde in 2019 verder zijn rol van waarnemend deelnemer binnen de monitorings- en beleidsvergaderingen van de Transitgroep. Die verenigt de organisaties met een bezoekrecht in de gesloten centra en in de terugkeerwoningen.

Platform rond het verkrijgen van de Belgische nationaliteit

Myria zette in 2019 zijn werk voort met de verschillende actoren die in contact staan met mensen die de Belgische nationaliteit willen verwerven. Myria is de organisator en de coördinator van dit platform dat overheden en gespecialiseerde adviesverleners van ngo's verenigt met experten uit de academische wereld. Myria heeft bovendien ook frequente en constructieve contacten met de dienst Nationaliteit van de FOD Justitie.

Platform Recht voor Iedereen

Myria is waarnemend lid van het Platform Recht voor Iedereen (PRVI). In 2019 nam Myria deel aan verschillende vergaderingen van dit platform.

Comité P

Nadat Myria en het Comité P in 2018 een protocol afgesloten hadden om hun samenwerking te formaliseren en te verbeteren, vond op 30 april 2019 voor het eerst de jaarlijkse vergadering plaats, in aanwezigheid van de voorzitter en medewerkers van het Comité P en van de dienstdoend directeur en een gespecialiseerde beleidsmedewerker van Myria.

Bij de samenwerking in 2019 stond transitmigratie onmiskenbaar centraal. Het toezichtsrapport dat het Comité P in februari 2019 publiceerde over de controle en de opsluiting van transitmigranten bij grootschalige bestuurlijke aanhoudingen kwam mee tot stand op aangeven van Myria.

In september 2019 publiceerde Myria een nota waarin het inging op de rapportage van de vzw Humain en Dokters van de Wereld over politie en transitmigranten. Myria hield deze rapportage tegen het licht van het toezichtsonderzoek van het Comité P.

Interdepartementale Coördinatiecel ter bestrijding van de mensensmokkel en mensenhandel

Myria heeft zijn rol van waarnemend deelnemer vervuld binnen de Interdepartementale Coördinatiecel ter bestrijding van de mensensmokkel en mensenhandel en in diens bureau, waarvan het ook het secretariaat verzorgde. Zo vond er op 12 maart 2019 een vergadering van de cel plaats, waarin de werkgroepen verslag uitbrachten over de werkzaamheden inzake de bescherming van minderjarige slachtoffer van mensenhandel. Daarnaast werd een addendum bij het actieplan inzake mensenhandel onderzocht en goedgekeurd. Myria nam ook deel aan de maandelijkse vergaderingen van het bureau van de cel.

De centra voor slachtoffers van mensenhandel werkten samen met Myria in het kader van een ISF-project (FOD Binnenlandse Zaken)

Myria heeft de opdracht te waken over de samenwerking van de erkende centra voor de begeleiding van slachtoffers van mensenhandel. Samen met de drie centra (Pag-Asa, Payoke, Sürya) startte Myria in 2019 met de uitbouw van een opvolger voor het elektronische dossierbeheersysteem ELDORADO, waarin de centra de dossiers van de slachtoffers die ze begeleiden en de meldingen die ze

ontvangen beheren. Myria coördineert dit project met de Europese middelen die ter beschikking worden gesteld in het kader van een *Internal Security Fund*-project: project ISF-P-33-10 (Eldora.dos).

Coördinatievergaderingen, vormingen en diverse initiatieven

Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind

Myria nam in 2019 met raadgevende stem deel aan de werkzaamheden van de Nationale Commissie voor de Rechten van het Kind, met name aan de plenaire vergadering van 19 december 2019.

Plenaire vergadering van het expertisenetwerk van de magistratuur "Mensenhandel en mensensmokkel"

Myria werd uitgenodigd om deel te nemen aan het publieke gedeelte van de plenaire vergadering van het expertisenetwerk "Mensenhandel en mensensmokkel" van 29 november 2019, waar de in die materie bevoegde referentiemagistraten bijeenkwamen.

Fedtalks Fedasil

Myria stelde zijn *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2018, Minderjarig, in hoogste nood* voor tijdens een Fedtalk die Fedasil hield op 21 februari 2019.

Academische samenwerkingen

Publicatie over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Myria leverde een bijdrage voor een editie van de wetenschappelijke boekenreeks *Migratie- en migrantenrecht*[6] en schreef het hoofdstuk[7] over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die slachtoffer waren van mensenhandel of mensensmokkel. Op 21 mei 2019 werd een studiedag aan deze publicatie gewijd.

Vorming KU Leuven

Twee medewerkers van Myria werden uitgenodigd om aan het 'Leuven Centre For Public Law' (KUL) een masterclass mensenrechten te geven op 29 november 2019. Thema's waren onder meer het Europese beleid op het vlak van internationale bescherming, humanitaire visa en de rechten van migranten die irregulier in België verblijven.

Opleiding ULB

Myria werd op 10 mei 2019 als externe spreker uitgenodigd aan de ULB, voor een bijzondere les strafrecht rond mensenhandel.

Overige initiatieven

Opleiding Rode Kruis

Op 4 juni 2019 nam Myria deel aan een themadag over mensenhandel, georganiseerd door het Rode Kruis voor de opvangcentra voor asielzoekers uit zijn netwerk. Myria gaf er een uiteenzetting over het wettelijke kader en over de praktische aanpak van de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel.

PAALCO-project Namen

In het kader van het PAALCO-project was Myria op 12 december 2019 te gast in Namen op een sensibiliseringvoormiddag rond de aanpak van de criminaliteit in de carwashsector. Dit pilootproject is een samenwerking tussen de gouverneur van de provincie Namen en de federale politie en ging over de administratieve aanpak van de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit. Myria hield er een presentatie in het Frans met als titel *"La traite des êtres humains aux fins d'exploitation économique : un phénomène identifié au sein du secteur du car wash"*.

6 E. Desmet, J. Verhellen, S. Bouckaert (eds.), Rechten van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in België, *Migratie- en migrantenrecht*, deel 18, Die Keure, 2019, 446 p.

7 P. Le Cocq, Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, slachtoffers van mensenhandel en mensensmokkel, hoofdstuk 13, pp. 237-258.

8. Myria en netwerken op internationaal niveau

Migratie en mensenhandel zijn mondiale fenomenen. Om ze goed te begrijpen en in de juiste context te plaatsen, zijn internationaal overleg en informatie-uitwisseling essentieel. Daarom onderhoudt Myria een Europees en een internationaal netwerk en maakt het deel uit van verschillende samenwerkingsverbanden.

UNHCR

Binnen een partnerschap met het UNHCR is Myria in april 2017 van start gegaan met een project rond gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming (erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden). In het kader van dat partnerschap fungeert een juriste binnen Myria als referentiepersoon. De voortzetting van het familie- en gezinsleven vormt een essentieel onderdeel van een effectieve bescherming van vluchtelingenfamilies. De dubbele doelstelling van dit project is dan ook het faciliteren van de gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming in België en het bevorderen van de kwaliteit van de Belgische procedure voor gezinshereniging en humanitaire visa. Myria probeert in samenwerking met het UNHCR deze doelstellingen te bereiken door beleidswerk, door de versterking van eerstelijnsactoren en door het verlenen van advies in individuele dossiers.

Myria verleent advies, zowel via zijn gespecialiseerde helpdesk (per e-mail of via de telefoon) als tijdens de algemene permanenties. Myria volgt ook individuele dossiers op van aanvragen voor visa gezinshereniging en voor humanitaire visa voor de familieleden, al dan niet via een tussenkomst bij het UNHCR of bij de betrokken overheidsinstanties. Concreet volgde Myria in 2019 341 nieuwe families op via de informatievragen, waarbij in totaal 1.034 'activiteiten' werden geregistreerd (mails en telefoons). Daarnaast opende Myria 26 nieuwe dossiers. Samen met de dossiers van vorige jaren die nog niet afgesloten zijn, werden daarbij 1.064 'activiteiten' geregistreerd.

Myria tracht de eerstelijnsactoren onder wie advocaten, juristen en sociaal assistenten die op het terrein aanvragen begeleiden bij te staan door te fungeren als platform en als spreekbuis, door vergaderingen te organiseren en door informatie zo breed mogelijk te verspreiden. Zo organiseerde Myria op 2 april 2019 een partnervergadering met 33 deelnemers. Er werd ook een PowerPointpresentatie ter beschikking gesteld. Op 27 juni 2019 hielden Myria en het UNHCR hun jaarlijkse vergadering met de Dienst Vreemdelingenzaken en Buitenlandse Zaken. Er werden eveneens vragenlijsten beantwoord door de instanties. Daarbij werden knelpunten besproken en werd naar oplossingen gezocht, waarna er ook regelmatig teruggekoppeld werd naar de eerstelijnsactoren.

Op 20 december 2019 publiceerde Myria een volledig herziene uitgave van de brochure *Gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming in België* in het Frans en in het Nederlands. Die publicatie vormt een heuse handleiding voor deze procedures. De Engelse versie werd uitgegeven in het voorjaar van 2020.

In dit verslag werd al verwezen naar de uiteenzetting van 21 oktober 2019 tijdens 'de diplomatieke dagen' over Myria's samenwerking met het UNHCR en over deze thematiek. Er werd ook al gerefereerd aan de uiteenzettingen van Myria tijdens de hoorzitting in de Kamercommissie Binnenlandse Zaken in januari 2019 over humanitaire visa, alsook aan de hoorzitting van 26 november 2019 over de wetsvoorstellen inzake gezinshereniging. Voorts nam Myria in 2019 deel aan vormingen over het thema gezinshereniging en organiseerde het zelf een vorming.

Daarnaast was Myria aanwezig op verschillende overlegmomenten die op regelmatige basis georganiseerd werden door het UNHCR, zoals de werkgroep integratie en het seizoensoverleg rond juridische bijstand voor verzoekers van internationale bescherming. In het kader van dat laatste thema presenteerde de directeur van Myria de slotconclusies van de Ronde Tafel "Juridische bijstand en informatie aan verzoekers om internationale bescherming in België" georganiseerd door het UNHCR op 9 oktober 2019.

Myria rapporteert samen met Unia en het Steunpunt tot bestrijding van armoede aan de VN-Verdragsinstellingen

In 2019 betrof dit het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politiek rechten (BUPO)

Op 10 september 2019 publiceerden Myria, het Steunpunt tot bestrijding van armoede en Unia samen een parallel rapport dat de instellingen overmaakten aan de Verenigde Naties, onder meer over de impact van antiterrorismemaatregelen op mensenrechten, discriminatie en racistisch geweld.

Ontmoeting met de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie

Op 13 februari 2019 ontmoette Myria samen met Unia een delegatie van de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) in het kader van haar zesde landenbezoek aan België. Bij die gelegenheid maakten beide organisaties een gemeenschappelijke nota over met aanbevelingen en bezorgdheden die verband houden met de bevoegdheid van de ECRI.

Europees Migratienetwerk (EMN)

Myria is een van de partners binnen EMN België, het Belgische Nationaal Contactpunt van het Europees Migratienetwerk (EMN). Op Belgisch niveau wordt het engagement binnen EMN verzekerd door een gemengd contactpunt met medewerkers van verschillende instellingen: Myria, Fedasil en de FOD Binnenlandse Zaken, inclusief de Dienst Vreemdelingenzaken en het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS). Myria is lid van de stuurgroep van het Contactpunt en neemt actief deel aan de dagelijkse werking, in samenwerking met de bovenvermelde instellingen. In 2019 waren in naam van Myria twee medewerkers voltijds actief binnen EMN. De coördinatie van het contactpunt gebeurt in de schoot van de FOD Binnenlandse Zaken, waarbij in 2019 een medewerker van Myria ad interim de rol van coördinator opnam.

EMN werd opgericht door een beschikking van de Raad van de EU (2008/381/EG) met als doel actuele, objectieve, betrouwbare en vergelijkbare informatie te verschaffen over migratie en asiel om de beleidsvorming in België en in de Europese Unie te ondersteunen, en om die informatie ook te delen met het publiek.[8] EMN bestaat uit een netwerk van contactpunten in de verschillende lidstaten (en Noorwegen) en wordt gecoördineerd door de Europese Commissie. EMN vervult zijn taken in het kader van een tweejarig werkprogramma en met middelen van de Europese Unie (AMIF).

In 2019 heeft EMN zijn jaarverslag 2018 over migratie en asiel in de EU (op het niveau van de lidstaten en op Europees niveau) gepubliceerd, naast een reeks studies over specifieke thema's. De onderwerpen van die thematische studies worden elk jaar goedgekeurd door het Europees Stuurcomité van EMN. Vertrekkend van een gemeenschappelijke vragenlijst maakt elke lidstaat een nationaal rapport. Op basis van die nationale studies publiceert EMN een vergelijkend syntheserapport op Europees niveau.

In 2019 publiceerde EMN België thematische studies over:

- Begunstigden van internationale bescherming die terugreizen naar het land van herkomst
- Impact van visumliberalisering op de landen van herkomst
- Arbeidsmarkintegratie van derdelanders in België en binnen Europa
- Socio-economische trajecten van begunstigden van internationale bescherming

In 2019 werd ook gewerkt aan thematische rapporten over:

- Toegang tot staatsburgerschap
- Een vergelijkend overzicht van nationale beschermingsstatussen
- Migratieroutes voor start-ups en innovatieve ondernemers in België en binnen de EU
- Het aantrekken en behouden van internationale studenten

Wat deze rapportage en dat thematische vergelijkend onderzoek betreft, hebben medewerkers van Myria binnen het contactpunt actief bijgedragen aan de redactie van het beleidsrapport; aan de Belgische studie over arbeidsmarktintegratie van derdelanders; aan de studies over begunstigden van internationale bescherming die terugreizen naar het land van herkomst of over toegang tot staatsburgerschap en aan het vergelijkend overzicht van nationale beschermingsstatussen. Zoals hoger werd vermeld, was Myria binnen het contactpunt ook de promotor van de Belgische studie over de socio-economische trajecten van begunstigden van internationale bescherming, die werd uitbesteed aan het Centre de Recherche en Démographie (UCLouvain) en in 2019 werd gepubliceerd.

Myria werkte binnen het contactpunt in 2019 verder mee aan tal van andere opdrachten en evenementen in het kader van EMN, waaronder het beantwoorden van specifieke vragen tussen lidstaten ('*ad hoc queries*'), het aanreiken van inhoudelijke informatie voor België voor het online '*Immigration Portal*',...

Op 7 mei 2019 verzorgde Myria in Dublin een tussenkomst "Statelessness in Belgium: a long way to a residence status" in het kader van het platform staatloosheid van EMN.

Myria was op 15 oktober 2019 uitgenodigd op de jaarlijkse nationale conferentie van EMN die het Hongaarse Contactpunt had georganiseerd rond het thema

8 Zie de website van EMN: https://emnbelgium.be.

"Transnational cooperation in the identification, assistance and referral of third-country national victims of human trafficking". Als lid van het panel rond partnerships heeft Myria een presentatie gehouden met als titel *"The use of internet and social media in the fight against human trafficking — the need for partnerships"*.

In december 2019 vond de jaarlijkse nationale EMN-conferentie van het Belgische Contactpunt plaats, gewijd aan de belangrijkste ontwikkelingen op het vlak van migratie en asiel in België in 2019. Twee van Myria's medewerkers bij het contactpunt verzorgden er presentaties. Nog twee andere experten namen er het woord namens Myria om er de Myriadoc Transitmigratie voor te stellen. De directeur van Myria modereerde de conferentie.

OESO

De FOD WASO bundelt de krachten met Myria met het oog op de rapportage van België aan de OESO en in het kader van de werkgroepen van de OESO op het vlak van migratie. Sinds 1973 werkt de OESO een permanent rapportagesysteem uit dat beter bekend is onder zijn Franse acroniem SOPEMI (*Système d'observation permanente des migrations*), waarvoor de FOD WASO elk jaar in september een beroep doet op Myria, vooral voor het overzicht van de beleidsontwikkelingen, maar ook voor cijfers.

Informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen inzake mensenhandel

Myria neemt actief deel aan de vergaderingen van het informeel netwerk van nationale rapporteurs en vergelijkbare mechanismen inzake mensenhandel. Die vergaderingen worden georganiseerd door de Europese coördinatrice van de strijd tegen de mensenhandel, mevrouw Myria Vassiliadou, en door het voorzitterschap van de EU. De thema's die tijdens de vergaderingen in mei en in december 2019 aan bod kwamen waren onder meer de criminalisering van de gebruikers van diensten geleverd door slachtoffers van mensenhandel en de voorbereiding van het derde verslag van de Commissie.

Europees Netwerk van Nationale Mensenrechteninstellingen (ENNHRI)

Myria is lid van ENNHRI, een regionaal netwerk dat de nationale mensenrechteninstellingen uit heel Europa verenigt en een veertigtal leden telt. Het netwerk ijvert voor de bevordering en voor de bescherming van de mensenrechten in Europa door de ontwikkeling van nationale mensenrechteninstellingen te ondersteunen en hun samenwerking rond specifieke thema's aan te moedigen.

Myria maakt deel uit van verschillende werkgroepen binnen ENNHRI, met name de *legal working group, de asylum and migration working group* en de *working group on economical and social rights*. Zo nam Myria deel aan de vergadering van de juridische werkgroep in Dublin in februari 2019 (met name over de procedure inzake een tussenkomst door derden voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens), aan de vergadering van de asiel- en migratiegroep die in april 2019 in Zagreb werd gehouden en die een opleiding over monitoring en communicatie omvatte, en aan de vergadering in oktober 2019 in Madrid over de rechten van migranten aan de grenzen.

Op 21 en 22 mei 2019 namen twee medewerkers van Myria deel aan de ENNHRI-workshops *"Communicating economic and social rights"* die plaatsvonden in Brussel. Myria nam begin juni 2019 deel aan de ENNHRI Academy rond het thema "*The effective implementation of economic and social rights in the OSCE region: the role of NHRIs*" georganiseerd door ENNHRI en ODIHR aan de Global Campus of Human Rights in Venetië.

Myria nam ook deel aan de algemene vergadering en aan de jaarlijkse conferentie (*General Assembly Meeting and Annual Conference 2019*) die op 13 en 14 november in Brussel hun beslag kregen. Op een *side event* lichtte Myria's dienstdoend directeur een *best practice* toe van Vlaamse overheden en sportfederaties. Daarbij werd duidelijke informatie gedeeld om begeleiders en trainers van jonge sporters in onwettig verblijf te informeren over hoe medische zorg gegarandeerd wordt wanneer sporters een letsel oplopen tijdens sportactiviteiten.

VN-Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC)

Workshop in Algiers

Op 25 en 26 juni 2019 nam Myria actief deel aan een workshop in Algiers over de opzet van een nationaal verwijzingsmechanisme voor de slachtoffers van mensenhandel, voor het *Comité interministériel algérien sur la Traite des personnes* (Algerijns interministerieel comité voor mensenhandel). Myria heeft er als expert verslag uitgebracht over de Belgische ervaringen met het nationale verwijzingsmechanisme en over de bestaande samenwerkingsmodellen.

Expertengroep in Wenen

Van 25 tot 27 november 2019 was Myria uitgenodigd op een vergadering van experts op vlak van mensenhandel en internet. Tijdens de vergadering werd een ontwerpverslag over mensenhandel en digitale technologieën besproken. Myria gaf er ook een presentatie getiteld *"Social media and internet as a method of investigation of THB"*. Voor het verslag dat in 2020 verschijnt, werd een interview afgenomen van de aanwezige expert.

Raad van Europa, GREVIO

De Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence (GREVIO) hoorde Myria op 8 oktober over de thematiek van geweld ten aanzien van migrantenvrouwen en vrouwelijke asielzoekers. Het Verdrag van Istanbul vormt een hoeksteen voor die werkzaamheden. Het GREVIO-rapport werd gepubliceerd in het najaar van 2020.

Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO)

Op 16 en 17 april 2019 heeft Myria met een vertegenwoordiger van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen in Malta deelgenomen aan een themabijeenkomst over mensenhandel en internationale bescherming. Het doel van de workshop was het analyseren en het beoordelen van de behoeften van slachtoffers van mensenhandel inzake internationale bescherming.

IOM

De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) neemt actief deel aan de Contactvergadering Internationale bescherming die door Myria wordt georganiseerd. In dat verband nam een experte van Myria op 5 december 2019 deel aan de partnermeeting 'Vrijwillige Terugkeer' van de IOM die in samenwerking met Fedasil werd georganiseerd en ze presenteerde er een expertenbijdrage over algemene cijfertrends inzake asiel en migratie.

Internationale delegaties

In het kader van zijn opdracht als onafhankelijk nationaal rapporteur inzake mensenhandel heeft Myria in 2019 ook verschillende internationale delegaties ontvangen of ontmoet: een Turkse delegatie (TAIXEX-project) in juni 2019, een Nigeriaanse delegatie (september 2019) en een Aziatische delegatie (*EU-Asean policy dialogue on human rights*) in november 2019.

Equinet (European Network of Equality Bodies) – Freedom of movement Cluster meeting

Myria neemt deel aan de clustermeetings rond vrij verkeer van werknemers georganiseerd door Equinet in het kader van zijn opdracht als *'freedom of movement body'* in de zin van de richtlijn 2014/54, een opdracht die het samen met Unia uitoefent. De tweede en de derde meeting vonden plaats in april en in december 2019.

Europese Commissie – Meeting of the Bodies of free movement of workers

Op 21 november 2019 nam Myria in het kader van zijn opdracht inzake de richtlijn 2014/54 deel aan de '*Meeting of the bodies of free movement of workers*' die jaarlijks wordt georganiseerd door de Europese Commissie, directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie om de verschillende aangeduide *bodies* in de lidstaten te verenigen.

Benelux

Op 14 juni 2019 was Myria als spreker uitgenodigd op de plenaire vergadering van de Benelux Interparlementaire Assemblee in Luxemburg. Het themadebat ging over mensenhandel en innovatieve technologieën ter bestrijding van dat fenomeen. Myria gaf er een uiteenzetting over de Belgische ervaringen ter zake.

Op 1 oktober 2019 was Myria uitgenodigd om te spreken op een door het Secretariaat-Generaal van de Benelux georganiseerde themadag over de kwetsbaarheid van migranten en de risico's op uitbuiting in het kader van mensenhandel. Myria bracht er verslag uit over de opsporing en de identificatie van slachtoffers van mensenhandel onder verzoekers om internationale bescherming en onder transitmigranten in België.

© DR

Nigeriaanse delegatie.

9. Werkingsverslag van een levende instelling

Een werkingsjaar van een levende instelling vatten in cijfers en in woorden, dat is het opzet van dit activiteitenverslag van Myria. Daarmee legt de instelling verantwoording af voor hetgeen ze volbracht, opzette of betrachtte met de middelen die de overheid ter beschikking stelde. Elke dag gaat Myria aan de slag met het vertrouwen dat de wetgever geeft en heeft, en dat voor een onafhankelijke instelling noodzakelijk is om te waken over de grondrechten van vreemdelingen, te informeren over migratiestromen en te strijden tegen mensenhandel en mensenmokkel.

Het zijn essentiële opdrachten waarvoor Myria instaat, samen met bijzonder veel actoren: niet-gouvernementele organisaties, onderzoekers, advocaten, maatschappelijk assistenten, burgers en dienstverleners.

De onafhankelijkheid van Myria vormt de 'stevige basis' waarop zijn werking rust. Een andere essentiële voorwaarde die de wetgever Myria oplegde bepaalt zijn unieke *modus operandi*: Myria voert zijn opdrachten uit in een geest van dialoog en overleg met alle overheidsactoren en private actoren die betrokken zijn bij het opvang- en integratiebeleid van immigranten.

Dit activiteitenverslag getuigt hopelijk overtuigend en voldoende indringend van deze samenwerking en van die dialoog. Het is evenwel onmogelijk om de veelheid en de rijkdom van al deze vormen van samenwerking te vatten in een activiteitenrapport, noch om alle contacten en uitwisselingen op te sommen.

Om dit activiteitenverslag zo exhaustief mogelijk te maken, brengen we daarom nog een aantal acties onder de aandacht die Myria in 2019 ondernam en die hierboven nog niet aan bod kwamen.

Myria correspondeerde in 2019 onder meer:

- met de minister van Buitenlandse Zaken over de problematiek van een Oeigoers gezin dat niet in België herenigd kon worden omdat de Chinese politie de gezinsleden had aangehouden naar aanleiding van hun visumaanvraag. Myria ging in die briefwisseling dieper in op de rol van de ambassade en op het verloop van de visumprocedure;
- met de Dienst Vreemdelingenzaken over een incident dat zich voordeed bij de uitwijzing van een persoon van Ethiopische nationaliteit die was opgesloten in het CIVottem;
- met het Comité P en het parket-generaal van Bergen over de vaststellingen met betrekking tot het politieoptreden dat leidde tot het overlijden van de kleuter Mawda Shawri;
- met de Commissie voor de evaluatie van het beleid inzake de vrijwillige terugkeer en de gedwongen verwijdering van vreemdelingen, de zogenaamde Commissie-Bossuyt, naar aanleiding van haar tussentijdse verslag. Myria publiceerde zijn nota aan de commissie in 2019.

Myria bracht in december 2018 een memorandum uit met het oog op de federale regeringsvorming na de federale verkiezingen van 2019. Tussen de val van de regering-Michel I en de totstandkoming van een nieuwe regering zette Myria zijn beleidswerk voort rond de centrale thema's van dit memorandum, die we hier hernemen tot besluit, terwijl we de blik op de toekomst richten:

1. Organiseer het migratiebeleid met medewerking van alle actoren
2. Maak van mensenhandel een prioriteit op het terrein
3. Focus op de strafrechtelijke aanpak van mensensmokkelaars, niet op de strijd tegen de slachtoffers van die smokkel
4. Respecteer het recht op een gezinsleven
5. Omkader de administratieve detentie van vreemdelingen beter
6. Maak een betere analyse mogelijk van de migratiestromen en van de vreemdelingenpopulatie in België
7. Richt een nationaal mensenrechteninstituut op volgens de Principes van Parijs
8. Stabiliseer en bestendig Myria

10. Publicaties en tools

Myria voert een groot deel van zijn activiteiten uit door middel van zijn publicaties die uiteraard verband houden met zijn drie hoofdopdrachten. Sinds 2015 wordt daarbij extra aandacht besteed aan de diversificatie van het doelpubliek. Daarnaast zijn de formats diverser geworden en is de toegankelijkheid vergroot door alle publicaties in meerdere talen online te plaatsen. De publicaties van Myria zijn gratis beschikbaar op papier of downloadbaar via www.myria.be.

Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel 2019, Slagkracht voor slachtoffers

Voor slachtoffers is het vaak lang wachten op gerechtigheid. Myria probeerde in zijn traditionele *Jaarverslag Mensenhandel en mensensmokkel* mee hun slagkracht te vergroten. Daartoe deed het concrete aanbevelingen aan de overheid, onder meer inzake rechtsbijstand.

Migratie in cijfers en in rechten 2019

Dit was het vijfde jaarverslag dat Myria onder de titel *Migratie in cijfers en in rechten* publiceerde. Sinds het eerste volwaardige verslag Migratie in 2007 is het een bewuste keuze om cijferanalyses van de migratierealiteit te koppelen aan juridische analyses van het migratiebeleid. De editie 2019 werd gelijktijdig gepubliceerd met een Myriadoc (zie hiernaast).

Myriadoc

Sinds 2016 heeft Myria zijn publicatiepallet uitgebreid met zogenaamde 'Myriadocs'. Dat zijn beknoptere publicaties dan de jaarverslagen met thematische analyses van juridische, politieke of actuele topics. Ze worden uitsluitend digitaal gepubliceerd. In 2019 is één Myriadoc verschenen.

Myriadoc 9: Een nieuw paradigma voor het Europese asielmodel?

Het Europese asielmodel is gestoeld op een reeks afspraken tussen de lidstaten en op een zekere solidaire houding omtrent wie de verantwoordelijkheid opneemt voor de behandeling van verzoeken om internationale bescherming. Die aanpak blijft de Europese Unie verdelen. Tegelijk is er een heuse paradigmawissel bezig.

Brochure Gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming in België

In deze brochure werd voor een breed publiek toegelicht hoe de procedure inzake gezinshereniging met begunstigden van internationale bescherming werkt. Een handige tool die intussen beschikbaar is in drie talen.

Myriade

Myria's bekende nieuwsbrief de *Myriade* verschijnt sinds 2019 maandelijks in het Nederlands en in het Frans. Dit binnen het werkveld gewaardeerde informatiekanaal en werkinstrument kan op ongeveer 1.000 abonnees rekenen.